

canemàs

REVISTA DE PENSAMENT ASSOCIATIU

Associacionisme Cultural Català

02

ISSN 2014-5519

9 782014 551907

canemàs

canemàs

REVISTA DE PENSAMENT ASSOCIATIU

02

HIVERN-PRIMAVERA 2012

EDITORIAL

ARTICLES

Sant Joan. JOSEP FORNÉS I GARCIA

Castells i esport: Història d'una divergència. MIQUEL BOTELLA I PAHISA

L'associacionisme cívic a Menorca. JOSEP M. VIDAL I HERNÁNDEZ

La presència social de la llengua catalana. JOAQUIM TORRES PLA

Obra Cultural Balear: cinquanta anys d'associacionisme i activisme lingüístic i cultural. JAUME MATEU I MARTÍ

L'associacionisme a la Franja: un model de resistència cultural en un entorn hostil. JOSEP ESPLUGA I TRENC

La Sibil·la globalitzada: el Cant després de la Unesco. FRANCESC VICENS I VIDAL

Els esbarts dansaires: les associacions al voltant de la dansa. MONTSERRAT GARRICH I RIBERA

Nous escenaris de participació juvenil a Catalunya. ANTONI REIG I CASASSAS

ENTREVISTA

Joan F. Mira, JOAN-RAMON GORDO I MONTRAVETA, JOAN MALUQUER I FERRER

CRÒNIQUES

Dels inicis cap al futur. Els 35 anys de Fundació La Roda d'Accions Culturals i del Lleure. LLUÏSA CELADES I MEDIÀVILLA

Congrés de Llibreters en Llengua Catalana. OLIVA SERRA I BASSÓ

RESSENYES

Proximitat, cultura i tercer sector a Barcelona: Anàlisi de casos. XAVIER FILELLA I PLA

Contra la ignorància informada: Els valors davant l'impacte de les noves tecnologies de la comunicació. ANNA ORTÍN I NADAL

REVISTA DE PENSAMENT ASSOCIATIU

02

HIVERN-PRIMAVERA 2012

canemàs

REVISTA DE PENSAMENT ASSOCIATIU

02

HIVERN-PRIMAVERA 2012

Associacionisme
Cultural **Català**

canemàs

revista de pensament associatiu
núm. 2 (hivern-primavera 2012)

04 EDITORIAL

ARTICLES

- 06 Sant Joan.** JOSEP FORNÉS I GARCIA
- 20 Castells i esport:** història d'una divergència. MIQUEL BOTELLA I PAHISSA
- 38 L'associacionisme cívic a Menorca.** JOSEP M. VIDAL I HERNÁNDEZ
- 50 La presència social de la llengua catalana.** JOAQUIM TORRES PLA
- 64 Obra Cultural Balear:** cinquanta anys d'associacionisme i activisme lingüístic i cultural. JAUME MATEU I MARTÍ
- 74 L'associacionisme a la Franja:** un model de resistència cultural en un entorn hostil. JOSEP ESPLUGA I TRENC
- 88 La Sibilla globalitzada:** el Cant després de la UNESCO. FRANCESC VICENS I VIDAL
- 100 Els esbarts dansaires:** les associacions al voltant de la dansa. MONTSERRAT GARRICH I RIBERA
- 126 Nous escenaris de participació juvenil a Catalunya.** ANTONI REIG I CASASSAS

ENTREVISTA

- 145 Conversa amb Joan F. Mira.** JOAN-RAMON GORDO I MONTRAVETA, JOAN MALUQUER I FERRER

CRÒNIQUES

- 154 Dels inicis cap al futur.** Els 35 anys de Fundació La Roda d'Accions Culturals i del Lleure. LLUÏSA CELADES I MEDIAVILLA
- 158 Congrés de Llibreters en Llengua Catalana.** OLIVA SERRA I BASSÓ

RESSENYES

- 164 Proximitat, cultura i tercer sector a Barcelona:** Anàlisi de casos. XAVIER FILELLA I PLA
- 168 Contra la ignorància informada:** Els valors davant l'impacte de les noves tecnologies de la comunicació. ANNA ORTÍN I NADAL

174 HAN COL·LABORAT EN AQUEST NÚMERO

Disseny gràfic

Faino Comunicació
www.faino.com

Correcció lingüística

Eulàlia Salvat

Fotografia

Antoni Carné

Subscripció

12,00 € (2 números)

Impressió

Litosplai
www.litosplai.net

ISSN

2014-5519

Dipòsit legal

B- 4484-2012

CONSELL DE REDACCIÓ

Gemma Aguilera, Pere Baltà, Antoni Carné, Enric Cirici, Joan-Ramon Gordo, Èric Jover i Joan Maluquer.

Edita: Ens de Comunicació Associativa. www.ens.cat

Correspondència: Ens de Comunicació Associativa.

Pl. de Víctor Balaguer 5, 5è, 08003 Barcelona, el Barcelonès.

Telf. (34) 93 269 10 42, www.ens.cat, info@ensdecomunicacio.cat

© Ens de Comunicació Associativa.

Els judicis i opinions expressats en els articles publicats a la revista són exclusivament responsabilitat de l'autor. L'opinió de Canemàs, revista de pensament associatiu, només s'expressa a l'editorial.

AMB EL SUPORT DE:

**Generalitat
de Catalunya**

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

EDITORIAL

El lector té a les mans el segon número de *Canemàs*, cosa que vol dir que els bons propòsits dels que en som impulsors es comencen a consolidar i que la gosadia d'editar una revista d'assaig en paper té sentit en ple segle XXI, en un moment en què hi ha llibreries que tanquen després d'anys de servei a la nostra llengua. El suport en paper passa per dificultats, com el descens de vendes de llibres, diaris i revistes evidencien. Oimés si són en català. Bo i amb això, com ja expressàvem en l'editorial del primer número, creiem necessari un mitjà que transmeti la reflexió entorn del món associatiu. El gruix i l'interès de les aportacions encarregades i rebudes en aquest número ens confirmen que, de mica en mica, anirem trobant el to i el nivell de reflexió que cerquem.

Hem volgut encapçalar la revista corresponent al mes de juny amb una reflexió del director del Museu Etnològic de Barcelona Josep Fornés entorn de la festa de Sant Joan, per a encetar una temàtica arreladíssima als Països Catalans i que, per tant, vertebrava encara més els territoris amb qui compartim la llengua. A continuació, Miquel Botella planteja un debat ben viu al món casteller, el de l'evolució cap a la competitivitat (en termes esportius) i que, en certa manera, l'allunya d'alguns altres valors originals.

En un altre ordre de coses, el físic i enciclopedista Josep Miquel Vidal ens relata l'evolució de l'associacionisme a Menorca, partint de l'època de la resistència al franquisme i ens n'explica, doncs, el panorama actual. De fet, ha estat la capacitat mobilitzadora de la societat menorquina el que ha

permès que avui aquesta illa hagi estat declarada reserva de la biosfera. El president de la Societat Catalana de Sociolingüística, Joaquim Torres, ens ha permès de reproduir la seva lliçó inaugural a la XLIII Universitat Catalana d'Estiu sobre l'ús de la nostra llengua arreu del domini lingüístic. Jaume Mateu, president de l'Obra Cultural Balear, ens parla del paper que ha tingut i que té a Mallorca l'entitat que presideix ara que se'n celebren els primers cinquanta anys d'existència. El sociòleg Josep Espluga enceta una reflexió sobre el futur del català a la Franja i el seu moviment cultural, en el moment precís que l'Administració aragonesa retira la llei de llengües i vol evitar vergonyantment de referir-se al català com a tal. El musicòleg Francesc Vicens parla del reconeixement del Cant de la Sibilla per la UNESCO i sospesa els avantatges i els problemes que aquest reconeixement comporta per a la tradició d'aquesta manifestació. Montserrat Garrich reflexiona extensament sobre els esbarts dansaires i el seu paper en la nostra societat. Antoni Reig, director general de joventut de la Generalitat de Catalunya, presenta i analitza els resultats de l'Enquesta de Participació i Política dels joves, del 2011. Aquestes són les aportacions que confegeixen la base d'aquest número de *Canemàs*.

Tot seguit, el lector trobarà també una entrevista a Joan F. Mira, un referent de la literatura catalana i de l'activisme i l'antropologia al País Valencià. Aquest Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, que ha fet grans aportacions al pensament sobre la identitat dels valencians i que no ha defugit mai de comprometre's amb la lluita per la llibertat, ens rebé al seu maset de Castelló de la Plana i ens demostrà que està molt al cas de la cultura popular al País Valencià.

En l'apartat de cròniques tenim les aportacions de Lluïsa Celades presentant la Fundació La Roda, de la qual és directora, i la llibretera Oliva Serra parlant del Congrés de Llibreters en Llengua Catalana celebrat a Tarragona el mes de febrer passat. També tenim l'apartat de ressenyes habitual, que esperem que pugui créixer en el futur.

Ara, doncs, el lector té la paraula. Cal agrair-li per endavant la bona predisposició.